

דברי חכמה

אין אדם קרב לגיל מאה
מבלי שיוסיפו השנים המצטברות
משקל לאישיותו.

ויקטור הוגו
מתוך הספר "עלובי החיים"

גיליון מס. 2642 *ה' בחשוון תשפ"א *23 באוקטובר 2020
כפר הנשיא * עלון פנימי
עורכת: שושנה שרקי sachlav@outlook.com

**בית כפר הנשיא
מודיע בצער רב על פטירתו,
בשיבה טובה, של**

אלן איסטון ז"ל

**תנחומינו לבניו; פיליפ, ריצ'רד,
בריאן, אנדרו, ג'יימס,
ושאולי (בן הזקונים) ז"ל.**

**לנכדים, לנינים,
ולכל המשפחה המורחבת.**

שלא תדעו עוד צער

For my Dad

It is not difficult to remember my father as a person who was a caring, generous and humble man whose concern was for helping others and putting other people's problems before his own. But today I would like to remember him as my dad. 69 years ago he held me as a baby and cuddled and soothed me. For the last week I have had the privilege of being beside him, holding his hand and returning the same affection and care that he gave to me and to my brothers, and to be with him as he left us.

He loved us all and his legacy of his interests from nature to music, mechanics, sense of humour and a code of decency and understanding of our fellow men have shaped our lives. But his real legacy and one that gave him and my mum never ending pride and joy was the six of us and our wives (more than 6), 18 grandchildren and somewhere around 25 great grandchildren. I am not sure what overwhelmed him most when he came to large gatherings of the family, it could have been seeing them all or just so much energy and noise.

Finally, I would like to give special thanks to Zandra who with her exceptional love and devotion made the last 5 years of dad's life the best that anyone could have. She made sure he was fed a healthy diet, always encouraged him to exercise and to get out and meet people and follow his interests. She would never take no for an answer even if he grumbled and resisted. As a result, we will always be indebted to her for making his last years some of his happiest.

I would also like to thank all of my family here and all over the world for their support, encouragement and love that made it so much easier to look after dad at here at home for the last week. Especially Annie who held it all together.

If I could give my Dad a 22 gun salute today, I would do it to remember him as one of the last of a generation of wartime men and women who fought against the Nazi regime. He was a naval engineer on the Destroyer The Lookout, which despite the numbers of naval engagements always came away without a scratch. She was known as the lucky Lookout and I should add, lucky us!

James

This is what I have in mind:

In the Next Room

Death is nothing at all:
I have only slipped away into the next room.
I am I and you are you;
Whatever we were to each other, that we are still.
Call me by my old familiar name.
Speak to me in the easy way which you always used.
Put no difference in your tone:
Wear no forced air or solemnity or sorrow.
Laugh as we always laughed at the
little jokes we enjoyed together.
Play, smile, think of me, pray for me.
Why should I be out of mind
because I am out of sight?
I am but waiting for you, for an interval,
somewhere very near,
Just around the corner. All is well.

Canon Henry Scott Holland

Love to you and all of you,
Brian and Brigitte

From Alsace to England to Israel and from there all over the world.

Saba you and Savta have created a tremendous legacy of children, grand children and great grandchildren, daughters in law and blended families that were always welcomed with open arms.

Your home was a little haven of tea and biscuits whenever any of us turned up at your door.

Oceans have separated us on your last journey to meet up with Savta, Shauli and Tom, however we are with you in spirit at this moment.

You loved the open sea, so I dedicate this poem to you:

I am standing upon the seashore.

A ship at my side spreads her white sails to the morning breeze, and starts for the blue ocean.

She is an object of beauty and strength, and I stand and watch her until she hangs like a speck of white cloud just where the sea and sky come down to mingle with each other.

Then someone at my side says: "There! She's gone!"

Gone where? Gone from my sight – that is all.

She is just as large in mast and hull and spar as she was when she left my side, and just as able to bear her load of living freight to the place of her destination.

Her diminished size is in me, and not in her.

And just at the moment

when someone at my side says: "There! She's gone!"

there are other eyes that are watching for her coming; and other voices ready to take up the glad shout:

"Here she comes!"

Much love, Andy

Dad, my family, chaverim rabim, and everyone gathered to farewell Dad, Abba, Saba, Saba Raba.

Thankyou all for being here today. . We are with you all grieving, 20 thousand kilometres away I am unable to come today, to bid you well on your next journey, but I know you will find peace and serenity with Mum and Shauli.

I will miss you, I will miss your wisdom and steadfastness and sense of humour. You meant so much to me and us 'boys'.

I look back and see your guiding hands, your loud laughter and dry sense of humour. I don't see you as you were towards the end, but rather that strong father, an unsung hero who fought in World War II, and our last direct link to those dark times. You fought for a better world in which to bring up your six boys. And you have more than succeeded. For we have learnt your love of music, of clocks and history never to be forgotten, of archaeology, mechanics, travel, and singing to name a few areas where you have left your mark.

You were an incredible husband for 65 years. You loved Mum with all your heart and all your soul, and that was always enough for you.

Mum is waiting for you now. You must go on your journey.

I miss you Dad and you will forever be in my heart, love Richard.

(This next is from Hana)

Saba, you have left indelible marks on my heart, finely drawn marks depicting the truth of love, loyalty, culture, history and a wicked sense of humour. You savoured life in a way few do, from fine wine and the stinkiest cheese, to opera and the beauty of a finely crafted clock. Your library was legendary and you loved sharing with us your fine art books, Lalique glass, Monet paintings. You stood for something. You had a keen understanding of your unique place in history and the need to pass down our traditions and their spiritual meaning to following generations. Your need to preserve the memory of those gone fuelled your work with finding new homes for salvaged Torah scrolls, patiently teaching bar mitzvah classes

and showing us that what is meaningful is truly lodged in the heart, not mere outward observance.

Your kiddush lives on weekly in NZ. Saba, the way you loved Savta was an inspiration to all. You treated her like the Queen, she was and taught us how to love. Thank-you for being the most wonderful Saba to our children Yaara, Ayal, Tal, Kiri and Karmelle.

Thank-you for taking me under your wing. May the winds be in your favour in this next journey.

Much love from Hana

Hi you 2! I just wanted to say how deeply saddened I am to hear of Sabas passing. He and the Easton family had a life changing effect on me for which I will be forever grateful.

I feel so grateful for knowing him and being part of his clan for all those years.

I'm so sorry for your loss. What a remarkable life he had to celebrate.

You were so blessed being so close to him all the way. I think you are both incredible and hope you're getting some support too.

No matter how much time passes you will always be family.

Much love always

Shell & Uri.

Allan Pierre Douglas Easton
Like his children, a man of many parts.

Father, brother, son, uncle, grandfather, great grandfather to so many
Educated at St Pauls, Imperial College and in the shipyards of Glasgow.
Royal Naval officer, risking his life in the engine rooms of HMS Lagos
and HMS Lookout of the 9th Destroyer Flotilla, to serve his country in
action against Fascist tyranny.

Oarsman, (bet you didn't know) member of London rowing Club.

Freeman of the City of London.

Associate Member of the Institute of Mechanical Engineers till the end of
his life. Businessman, factory owner, Kibbutznik, devoted carer to his
love of 70yrs.

He taught me and my Brothers many things.

This man took me to see Bertram Mills Circus at Olympia and Cinderella
on ice in early 1950s with all the children at the factory Christmas
outings.

We watched the coronation of Queen Elizabeth in flickering black and
white.

He took me to Switzerland aged 5 on the boat train from Victoria.

He took me to the Brussels World fair in 1957.

He taught me to adjust the brakes on the old Alvises.

He taught me to light Bonfires,

He spent more than he could afford sending me to private schools.

He told me my first dirty joke, I've retold it a hundred times since.

He taught me to drive.

He taught me to sail.

He taught me to use a very crude computer.

He forbade me from riding motorbikes. Huh!

He helped me financially at School of Architecture.

That's part of the debt that I owe this man, there's much more.

Above all he was essentially an old fashioned English Gentleman, let us
all remember and learn from that.

from Phil So long Old Man. from Phil

The Road Not Taken

Launch Audio in a New Window

BY ROBERT FROST

Two roads diverged in a yellow wood,
And sorry I could not travel both
And be one traveler, long I stood
And looked down one as far as I could
To where it bent in the undergrowth;

Then took the other, as just as fair,
And having perhaps the better claim,
Because it was grassy and wanted wear;
Though as for that the passing there
Had worn them really about the same,

And both that morning equally lay
In leaves no step had trodden black.
Oh, I kept the first for another day!
Yet knowing how way leads on to way,
I doubted if I should ever come back.

I shall be telling this with a sigh
Somewhere ages and ages hence:
Two roads diverged in a wood, and I—
I took the one less traveled by,
And that has made all the difference.

Ayal, Richard and Nicole's son

Dear Saba,

I wish I was there to say goodbye, and if I was, I guess you would say please don't cry.

I'll remember you as you were best, the happy times, forget the rest.

I'll think of you and you'll be there, in the gentle breeze that moves the air.

In the scent and colour of flowers, that gave you such happy hours.

In the dark green forests, where the ugliboglies hide,

or sunny skies of blue, I will think of you - and I will be with you.

As the woodsmoke lingers in the cold winter air, I will look for you - and you'll be there.

Where the seagulls cry above the sea, where the surf rolls back and forth endlessly.

And as the night falls, and the silver moon raises above,

I will remember you, in all those things that you once loved.

You will always be my Saba...

Michal

אלן איסטון – שכן יקר.

למעלה ממחצית שנות חיי אני גרה בשכנות למשפחת איסטון. מותו של אלן ז"ל, הוא בשבילי סופו של עידן. אינני מתכוונת לחזור על הדברים הטובים שנאמרו עליו בהספדים. הכל נכון. לכן, אסתפק בכמה שורות על השכן שלנו אלן.

• דואר אויר...

כשכנים שגרו מעליו, קרה לא פעם שמשוהו, מכתב או בגד, היה עף או נופל מהמרפסת שלנו אל החצר של איסטון. אלן היה מביא את החפצים אלינו ומכריז: "דואר אויר". זה היה משוהו מההומור שלו.

• גיוס תרומות 1

אלן היה אשף בגיוס תרומות. אנחנו בכפר-הנשיא, נהנינו מהמגבית שהוא ערך על מנת להביא אלינו ספר תורה כשר, שהוצל מצפורני הבוזזים הנאצים. הנאצים התחילו להקים מוזיאון לעם היהודי "שנכחד", ולצורך זה אספו תשמישי קדושה וספרי תורה מכל המקומות שהם החריבו וגרשו את יהודיהם למחנות המוות. לאחר שתוכניתם השטנית לא יצאה אל הפועל, נשאר ספרי התורה, ברובם פגומים, וארגון יהודי בבריטניה פעל להחזיר אותם לכשירות ולמכור אותם ליהודים שישמרו עליהם. אלן ניהל את המו"מ על רכישת ספר התורה לכפר הנשיא, והוביל את קמפיין המימון הנדרש.

• גיוס תרומות 2

כלתו של אלן, אן, יחד עם ג'יימס בעלה, הקימו חוות רכיבה במעלה גמלא. עיקר הפעילות של החווה היה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים שקבלו שיעורים ברכיבה טיפולית. הקמת המתקנים, והתפעול השוטף הצריכו הרבה משאבים, ואלן יזם הקמת עמותה, בשם "מורל" (בשיתוף עם יהודה אבני ז"ל, הבעלים של ורד הגליל). העמותה גייסה הרבה מאד תרומות במשך שנים רבות, ובזכות העמותה, זכו הרבה ילדים וצעירים בעלי מוגבלויות לקבל שעורי רכיבה טיפולית בהנחה משמעותית.

זמן קצר לפני שפרשתי לגימלאות, אלן כבר התחיל לדבר אתי על הצטרפות לוועד המנהל של העמותה. לא יכולתי לעמוד בפני ההפצרות שלו, ולא זו בלבד שהצטרפתי, גם מצאתי את עצמי כעבור כמה חדשים יושבת ראש העמותה למשך כמה שנים טובות.

הישיבות שלנו היו מתקיימות בדרך כלל ב"ורד הגליל", או במעלה גמלא, ואלן היה מסיע אותי, ואת איליין שתמיד הצטרפה אלינו. היו לנו הרבה מאד שעות של פעילות, סביב ניהול העמותה. אלן ידע לאן לפנות, היה כותב מכתבים, היה נפגש עם אנשים, מארח אנשים בביתו, וידע להשיג הרבה מאד כספים למטרה המקודשת הזאת.

• הגנן ואיש התיקונים...

כשאני מעלה בזיכרוני את אלן בימים הטובים, אני רואה אותו בשבת בבוקר, לבוש בחלוק עבודה אפור, מבצע עבודות בבית ובגינה. תמיד היה מה לתקן (כולל את שעון הקיר בכניסה לבית, שעון, שבמשך שנים רבות הייתי שומעת אותו מצלצל בשעה המלאה, בחצאי וברבעי השעות). היה לו אוצר של כלי עבודה לכל מיני תיקונים, וכולם תמיד שמורים במצב מעולה. מבחינה זאת הוא הזכיר לי את ג'ימבו שלנו, עליו השלום.

חוץ מהתיקונים הוא היה מבצע עבודות בגינה. איליין הייתה מקור הידע והסמכות, והיא זאת אשר נתנה לו הוראות והוא היה מבצע אותן. אחרי מנוחת הצהריים, כבר ללא החלוק היו אלן ואיליין יושבים לשתות תה מנחה, בדרך כלל עם אורחים, בין אם היו אלה בני המשפחה הענקית שלהם, ובין אם חברים מהארץ ומחו"ל.

• סנדרה

התמזל מזלו של אלן, ובחמש השנים האחרונות הייתה עמו סנדרה, המטפלת המסורה. לא זו בלבד שסנדרה הייתה מאד מסורה וחרוצה, היא גם הצליחה להפעיל את אלן, אפילו כאשר היה לו קשה. כל יום הייתה לוקחת אותו לצעדה, דאגה שיגיע לתל-חי לוותיקי הגליל ולמפגש ואפילו לבריכת השחייה. תמיד נקי, תמיד מוקפד, בגדיי נקיים ומגוהצים והוא נראה מכובד. סנדרה שלטה בכל סידורי הבריאות של אלן, היא ידעה בדיוק מתי ולכן עליו ללכת, והייתה מחפשת באינטרנט את המידע על מחלותיו.

במשך שנים רבות אלן היה פעיל בתפילות בית הכנסת שלנו, ובשנים האחרונות הייתי מגייסת אותו לטכס ליום כיפור בבית יונתן. הוא היה מגיע עטוף בטלית ומתפלל עבור הדיירים את תפילת "כל נדרי". בשנה שעברה, והוא בן כמעט 97, לא הייתי בטוחה אם הוא יוכל וירצה למלא שוב את חלקו בטכס. התייעצתי עם סנדרה, והיא אמרה בביטחון מלא: בטח, הוא יעשה את זה. היא עודדה אותו, על אף החששות שלו, דאגה להזכיר לו והביאה אותו הדור ומכובד לטכס, ואכן אלן לא הכזיב.

צר לי להיפרד ממך, סנדרה, שכנתי בחמש השנים האחרונות.

צר לי להיפרד ממך אלן, שכני בארבעים השנים האחרונות. נוח בשלום על מקומך.

תמר וולפין

כמה מילים לשבחו של אלן איסטון ז"ל

לפני כ- 8 שנים כשעמד על הפרק בקיבוץ הסגירה של בית יונתן, אלן היה אחד המתנגדים להצעה ותמך בכל ליבו בהמשך קיומו של הבית הסיעודי. כשנבחרתי לתפקיד ניהול בית יונתן, מיד קבע איתי אלן פגישה. הוא הבין מיד שקיומו של הבית תלוי בהרחבתו ובא מוכן לפגישה עם רשימה של עמותות וקרנות אליהן ניתן לפנות כדי לגייס כספים. הוא לא הניח לי והיו לנו כמה פגישות בהן הוא הביע את דאגתו להמשך קיומו של בית יונתן.

מאז שהייתי בבית הסיעודי, אירגנה תמר וולפין כל שנה את טקס יום הכיפור בבית יונתן. כל שנה הגיעה תמר ואיתה אלן איסטון וגם איתן ויסבקר. אלן שר בקולו החזק והערב את כל נדרי, איתן תקע בשופר ותמר השמיעה את אבינו מלכנו בביצוע ברברה סטרייסנד. עוד לפני שנה, הטקס התקיים, אך השנה בעקבות הקורונה לא נכנס אף אחד לבית הסיעודי.

סיפור יוצא דופן נוסף היה בבית יונתן. הגיע אלינו דייר אנגלי בשם דניס ליפטון ששרת בחיל הים הבריטי במלחמת העולם השנייה. אלן שמע על כך ובא לבקרו, והתברר ששניהם שירתו באוניות נפרדות שהיו אחת ליד השנייה באותה העת. אלן שרת במשחתת ולזכרוני דניס שרת על נושאת מטוסים ותפקיד אחת האניות הייתה להגן על השנייה. למרות שלא הכירו אז, נרקמה ביניהם ידידות ואלן הגיע באופן קבוע לבית יונתן לבקר את חברו לנשק דניס.

תודה אלן על המסירות והנאמנות לבית הסיעודי ולחברך.

צילה בן רשף

נפרדים מאלן

הג'נטלמן הבריטי המושלם.

אלן איסטון נולד בלונדון, בדצמבר 1922, להוריו אליס והנרי.

במלחמת העולם השנייה שירת בחיל הים הבריטי כקצין מכונות, והספינה עליה שירת ניצלה במזל רב מההתקפות הצי הגרמני. אלן היה גאה שלקח חלק במיגור כוחות הרשע הנאצי. אחרי המלחמה עבד כמהנדס בתחום התעשייה והביזנס באנגליה ובאירופה.

את איליין פגש בקבוצה ציונית בלונדון, והם נישאו במרץ 1948, ובנו משפחה גדולה עם ששה בנים: פיליפ, בריאן, ריצ'ארד, אנדרו, ג'יימס, ושאוּלי ז"ל.

בני הזוג וחלק מהבנים עלו ארצה בקיץ 1972, תחילה לירושלים, ואלן עבד בתע"ש. מלחמת יום הכיפורים העצימה את חוסר הנחת של איליין מהחיים בארץ, והם הגיעו לקיבוץ בקיץ 1976 מירושלים, לאחר שאלן קיווה שבישוב כפרי ואנגלו-סקסי היא תרגיש יותר נוח. הם התקבלו לחברות בקיץ 1977, ותרמו לחיי הקיבוץ בתחומים רבים.

כמהנדס בכיר במקצועו, אלן נקלט מיד במפעל הבונים, ושם עבד עד יציאתו לפנסיה.

אלן גילם בהתנהגותו ובחיצוניותו את הג'נטלמן הבריטי המושלם. בעל חשיבה אנליטית, נימוסים טובים, תרבות דיבור, מחייך, ולא מתלהם. אדיב גם בגיל מופלג.

בעל קול בס ערב ומוסיקלי, שר אלן במקהלת הגליל העליון, והשתתף בקונצרטים רבים. מקולו נהנינו גם כשהשתתף במקהלות שלנו, בחגים ואירועים.

למרות היותו חילוני, מסורת ישראל הייתה יקרה לו, ויחד עם אלק, ולימים – שבי, אירגן את תפילות ראש השנה ויום הכיפורים, וכן לימד ילדים לעלות לתורה לקראת הבר-מצווה.

אלן טרח במשך שנים על מנת להביא לכאן ספר תורה, לאחר שהספר שקבלנו בזמנו מקהילת מנצ'סטר הוכרז כפסול. בעזרת קשריו, ואיסוף תרומות נחוש, הצליח להביא לכאן ספר תורה ששרד מקהילת טורנוב, ושופץ אחרי השואה. הכנסנו ספר זה בקיץ 2011, בטקס שערך הרב אלישע וולפין; ואנו מחויבים להציג ספר תורה זה כל שנה בטקס הזיכרון לשואה ולגבורה.

עיסוקיו של אלן ותרומתו לכפר הנשיא היו רבים ומגוונים. מעבר לעבודתו במפעל, עסק בבטיחות והיה אחראי על ציוד כיבוי האש, ניהל את ועדת החבר המבוגר, והיה חבר בצוות הקלפי. כתחביב אהב לתקן שעונים עתיקים.

תמיד מעורב בחיי הקיבוץ, בעל דעה מנומקת וערכית, לעיתים קרובות הביע דעתו בדברי הכפר בסוגיות שונות, תוך כבוד לבעלי דעות שונות משלו. אלן תמיד חשב קדימה. לפני כשלושים שנה ניתח את מצוקת הקיבוצים, והציע שקיבוצי הגליל יאחדו שטחי חקלאות ומפעלי תעשייה, לשם ניצול נכון של המיכון, כוח האדם, הניהול והשיווק. הכיוון שהציג בא לידי ביטוי כעת, לפחות בתחום החקלאות.

בכל תהליכי השינוי ושיוך הדירות שעברנו, תמיד ראה בבהירות את הדעות השונות, ודאג לקיום הדמוקרטיה, וחיזוק החברה והערבות ההדדית. במקביל, כאב את ההזנחה בחצר הקיבוץ, ונלחם למען שיפור פני המשק וקידום המיחזור.

אלן והמשפחה חוו שני אירועים קשים. הירצחו הנורא של הנכד תום בלונדון ב-2006, ומותו של שאולי לאחר מחלה בה נלחם לאורך זמן, בתמיכת עדינה וכל המשפחה, והוא קבור כאן. איליין האהובה נפטרה ב-2015.

בשנים האחרונות נהנה אלן מגיל הפנסיה, ועד לא מזמן התעמל במפגש פעמיים בשבוע, עם טל ולירן.

המטפלת סנדרה ליוותה אותו שנים, במסירות רבה ובחן. אלן הגדיר את סנדרה במילים: גם מטפלת, גם גננית מומחית, גם נהגת מהשורה הראשונה, וגם טבחית מעולה! נראה שהייתה ביניהם הערכה וחיבה הדדית, שהקלה את שנותיו האחרונות.

לאחרונה הלך ונחלש, וכשחלה, לקחו אותו אן וג'יימס לביתם במעלה גמלא, וכיום אנו נפרדים מאיש יקר ואיכותי.

למשפחה הגדולה והאהבת – אלה שכאן היום ואלה שבמרחקים – נתנחם בכך שהגיע לשיבה טובה, ועשה הרבה טוב בחייו.

רחל גינת

בית ספר בלב הקיבוץ | דודו פלמה

בדרך כלל, בימים כתיקונם, בכל בוקר בסביבות השעה 10:00 אני קופץ ללב הקיבוץ לשתות כוס קפה ולשוחח על האדא עם מי שהזדמן באותה עת ללב הקיבוץ. השבוע מיום ראשון ולאורך כל השבוע, משנכנסתי הופתעתי לגלות שלב הקיבוץ הפך לבית ספר. ילדים מכיתות ד'-ו' כשלושים במספר יושבים ליד שולחנות בקבוצות קטנות יחד עם מדריכים מהתלתון ניצן ומאיה, אליהם מצטרפים חניכים מהמכונה, ולומדים, כשהם שומרים על כל ההנחיות ועוטים מסכות.

היה יפה לראות, איך בהתחלה הילדים לא כל כך מצאו את מקומם, והחלל שהם היו רגילים עד לא מזמן לשחק בו ולאכול פלאפל, הפך לפתע להיות לכיתה. אבל כבר מיום שלישי בבוקר הילדים נכנסו לעניינים, ישבו ולמדו ומן השולחנות עלה זמזום נפלא של המיית לומדים. לא הייתי צריך להמתיק את הקפה כל כך מתוק זה היה.

בהמשך הבנתי שגם אתי אדלשטיין, קרן עזריה וסטיו לדרמן המורות הנאמנות מבית הספר, מתפרצות ללב הקיבוץ, כדי לפגוש בחניכים שהן מופקדות עליהם בבית הספר, כדי לראות מה שלומם ולהגיד להם שלום.

אז הנה; כמה יפה לראות, ימי קורונה ובכל זאת החיים נמשכים וגוברים על כל המכשולים, שמערימים הטבע ונגיפיו ובני אדם בחוקיהם המשונים. ולראות ילדים לומדים ונהנים זה כל כך מהנה.

מינה סלע – ותיקה גאה

מראינת: נורית אורן

כל הוותיקים שייכים לנוף ילדותי, והכרתי אותם מצוין כהורים של חבריי, מחנכים, מרכזי ענפים, בעלי תפקידים, נותני שירות, סביב שולחנות חדר האוכל, שחקנים על הבמה, או סתם על המדרכות. היינו פעם משפחה אחת גדולה. לצערי, רבים מאוד מהוותיקים כבר אינם איתנו. את אלה שעדיין פה, אפשר לספור היום על שתי ידיים. אחת מהם היא מינה סלע, שהיתה מטפלת שלי לפני 60 שנה בכיתת "עשור" ואני זוכרת אותה לטובה כאישה רכה ורחומה.

מינה, איך הגעת לכפר הנשיא?

הגעתי לקיבוץ מצרפת, אבל גם שם הייתי פליטה. הגעתי לעיר רואן עם אבא שלי מפולניה כשהייתי בת 6, ואחרי שנה הצטרפו אלינו אמי ואחותי. דיברתי אז רק פולנית. ב-1942, כשהגרמנים כבשו את צרפת, הסתתרתי עם בת דודתי בפנסיון באזור שמבון סור ליניון, ויותר מאוחר הגיעה לשם גם משפחתי. רבים מאנשי הקהילה ברואן ניצלו בזכות התושבים הפרוטסטנטים באזור זה. אחרי המלחמה חזרנו לעיר והמשכתי את לימודי עד הבגרות. הקהילה היהודית היתה ציונית ובגיל 18 עבדתי בעליה ב' ליד מרסי. עליתי באוגוסט 48 באוניה פאן-יורק. ההפלגה נמשכה 10 ימים, בתנאים איומים, סירחון, מאות פליטים וצפיפות נוראית. כשהגענו לחיפה לקחו אותנו למחנה עולים בגבעת אולגה. פתאום הגיע איזי פוזנר עם סוס ועגלה והוביל אותי לחדרה, שם היו חברי הגרעין הצרפתי מרואן, ביניהם ז'ק ורות גולן וישראל אבידור. הגעתי למנסורה חודש אחרי יום ההתיישבות, ועבדתי איפה שסידרו אותי. בצריף לא היה מקום לכולם, אבל מכיוון שתמיד היה מישהו בשמירה, הסתדרנו איכשהו. הייתי הצוציקית של הוותיקים, בסה"כ בת 18 וחצי. על פי צו התנועה נקבע שאני צריכה לעבוד עם ילדים ונשלחתי חזרה לחדרה.

במה עבדת במשך השנים?

אחרי שעלינו ליישוב הקבע, שלחו אותי לקורס מטפלות בסמינר הקיבוצים. עבדתי שנים רבות בחינוך, בהתחלה בפעוטונים ובגנים ואחרי כן בכיתות ביה"ס, בעיקר עם כיתת "עשור"

וכיתת "דרור". הכיתות היו גדולות מאוד, הילדים ישנו, התקלחו, אכלו ולמדו בבית הילדים, ואני הייתי איתם רוב שעות היום. אני זוכרת שהבנים של כיתת "דרור" הרשו לי להיכנס למקלחת המשותפת שלהם, ושם היו השיחות הכי מעניינות. הם היו מודדים את הפיפי שלהם, ואני, המטפלת, לימדתי אותם שהגודל לא חשוב! עד היום יש לי יחסים טובים עם ילדי כיתת דרור. פעם אחת הביאו אותי לבירור במזכירות, כשמשפחה חדשה בקשה להיקלט בקיבוץ. אמרתי שיש גבול ואין אפשרות להכניס עוד ילד לקבוצה של 26 ילדים, היה צריך להזיז קיר כדי להכניס את כולם סביב השולחנות. המשפחה הזאת עברה לעמיעד ועד היום היא מאשימה אותי שבגללי לא הגיעה לכפר הנשיא. למזלי בכיתה הגדולה הזאת היו יותר בנות מאשר בנים.

אחרי בתי הילדים הייתי אחראית למחסן הבגדים. הסבתות, שהיו אימהות של חברים, עבדו שם ותיקנו גרביים. כשאמא שלי באה לגור כאן אחרי שהתאלמנה, היא לימדה את החברות לעשות אובר-לוק במכונת הזינגר. אני זוכרת שביום שישי אחה"צ הגיעו ברגע האחרון העובדים הרווקים לאסוף את בגדיהם ורצו לדבר. הייתי קצת משוגעת ונשארתי איתם עד שסיימו לדבר. הם היו זקוקים לתשומת לב. באותה תקופה הכנסתי חידוש לקיבוץ. פעם בשבועיים הייתי נוסעת לבקר את הורי בתל אביב במסגרת "עזרת קרובים". תמיד התעניינתי באומנות והייתי מבקרת במוזיאונים של תל אביב. סידרתי כרטיס קבוצתי למוזיאון וכל מי שהגיע לתל אביב, היה מקבל ממני את הכרטיס.

אחרי המחסן הייתי אחראית על תחזוקת המרכז הציבורי. הספסלים מתחת לחדר האוכל הם מתקופתי, אלא ששניים מהם נעלמו במשך השנים. הרבה זמן חיפשתי אותם בכל מקום, אבל אף פעם לא מצאתי.

ספרי על יוחנן

על יוחנן אפשר לספר ספר שלם. הוא הגיע לארץ מאוסטריה ב-1936 ועלה על הקרקע עם הראשונים. בשנים הראשונות לא היה קשר מיוחד בינינו עד שאחד מאיתנו התחיל עם השני, לא זוכרת מי. ב-1954 התחתנו. שפת האם שלו הייתה גרמנית אוסטרית ושלי הייתה צרפתית. בינינו ועם הילדים תמיד דיברנו רק עברית. יוחנן היה עובד פנאטי. בהתחלה בבריכות הדגים. פעם אחת באתי איתו בלילה לסגור איזה ברז ונשארנו שם לישון על הרצפה עד הבוקר. אחר כך היה מרסס במטעים. אז היו מרססים ברעלים חזקים ללא מסכות וכפפות. אני בטוחה שהסרטן שקיבל כעבור שנים היה מהריסוס. הוא לא היה היחיד. עוד חברי משק, שעבדו בחקלאות נפטרו מסרטן. אחרי כן היה הגנן של הקיבוץ המון שנים.

הוא שתל את רוב העצים הגדולים שיש פה היום (ועוד מעט יעקרו אותם בגלל שיפוף התשתיות). יוחנן נפטר ב- 1986 והוא חסר לי מאוד.

האם את מתגעגעת לקיבוץ הישן?

אני לא מתגעגעת לקיבוץ הישן. היו הרבה דברים טפשיים אז, אבל כפר הנשיא היה משהו מיוחד, מצד אחד מאוד מסודר ובלי יותר מידי מרדנים ובלגן, ומצד שני הרבה יותר ליברלי מקיבוצים אחרים. לדוגמה: פה היה כל אחד יכול לבחור איזה עיתון שרצה, כשבקיבוצים אחרים לא הרשו. דוגמה נוספת: יש לי שלושה בנים, שגדלו בלינה המשותפת. כשנולד נדב, השלישי, ביקשתי מהאספה שיישאר איתי בבית שישה שבועות, עד סוף חופשת הלידה. זאת היתה הפעם הראשונה שהעזתי לדבר באספה, ולהפתעתי אף אחד לא התנגד. פלא פלאים! הייתי המומה.

איפה שלושת הבנים היום?

נדב התחתן עם אלפי, שהיתה מאומצת אצל רג'י וג'יסון ובת כיתה שלו. אחרי הרבה שנות נדודים בעולם הם התאהבו דווקא באוסטרליה, ויש להם בן משותף. איתי גר עם בת זוגתו בתל אביב, מנהל חברת משאיות קירור ויש לו שני בנים. עידו גר בכפר ורדים ויש לו שתי בנות ונכד אחד, שהוא הנין שלי.

מה שלומך בימים טרופים אלה?

אני בת 90. חסרה לי המשפחה. אמרתי לבנים לא לבוא, שלא יידבקו מקורונה. כשאני הולכת לאכול במפגש אני עם כפפות. אין לי ספק שחדר האוכל של פעם היה מלכד ומחבר בין האנשים, וכל אחד ישב תמיד עם החברים שלו. כולם הכירו את כולם. היום הרבה אנשים אני בכלל לא מכירה.

מטפלים בנו יפה, שיפי עושה עבודה טובה, דואגת לנו ומביאה הרצאות. מקס מעביר חוגי מוסיקה ואומנות שאני מאוד אוהבת. אני משתתפת ברוב הפעילויות ורואה תוכניות בערוצי טלוויזיה בצרפתית, אנגלית ועברית.

בסה"כ היה לי טוב בקיבוץ. אף פעם לא היו לי מחשבות לעזוב ולעבור למקום אחר.

תודה מינה, אני מאחלת לך אריכות ימים ובריאות טובה.

נורית אורן

מגדל וראשו בשמים

1. בספר בראשית כשובל נלווה לסיפורי נח והמבול מסופר על 'דור הפלגה'. הסיפור אודותיהם מספר על אנושות קטנה שחיה בכפר גלובאלי קטן שמתאמץ להשתקם מטראומת המבול:
וַיְהִי כָל הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וְדִבְרִים אֶחָדִים: וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֵּדֶם וַיִּמְצְאוּ בְקֶעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשָׂרָפָה וְתִהְיֶה לָּהֶם הַלְּבָנָה לְאַבֵּן וְהַחֲמֵר הִיָּה לָהֶם לְחֹמֶר: וַיֹּאמְרוּ הִבֵּה נִבְנֶה לָּנוּ עֵיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָּנוּ שֵׁם פֶּן נָפוּץ עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ:
2. וכך מתארים חז"ל את בניית המגדל: "ר' פנחס אומר: לא היו שם אבנים לבנות את העיר ואת המגדל, ומה היו עושים, היו מלבנים לבנים ושורפים אותם כיוצר חֶרֶשׁ (כאומן העושה כלי חרס), עד שבנו אותו גבוה כשבעה מילין. ... ואם נפל אדם ומת לא היו שמים לבם עליו, ואם נפלה לִבְנָה היו יושבים ובוכים ואומרים מתי תעלה אחרת תחתיה (פרקי דרבי אליעזר כ"ד). זוהי חברה שהאדם בה הופך להיות אמצעי (אובייקט) להגשמת המטרה. כלומר האדם פחת חשוב מן הלבנה.
3. מדרשי פרא :
תכף נתייחס למגדל וראשו בשמים. אבל קודם נתעסק ב"ונעשה לנו שם". "שם" הוא אחד מכינוייו של אלוהים בפי מאמיניו. או כמו שכותב הרמב"ן: "אבל השם ברא את האדם בתחתונים שיכיר את בוראו ויודה לשמו". האנשים שנצלו מתופת המבול אומרים לעצמם "השם יצר אותנו עכשיו אנחנו ניצור אותו". כלומר נעשה לנו 'שם'.
4. בגרסה התנ"כית אלוהים מתגבר על אחדותם ההרסנית ובולל את שפתם כדי להפכם מגלובליים ללוקאליים. היום יהיה המאמין שיגיד שמאותה הסיבה הוא שלח בנו את הקורונה .
5. אבל אני חושב שאי אפשר להתעלם גם מן האפשרות הבאה:

וַיְהִי כָל הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת
דִּבְרִים אֶחָדִים וְאֱלֹהִים אֶחָד.
הַצִּמְצוּם הַזֶּה הָיָה
דִּקְקָא נַח לְאֲנָשִׁים שְׂמָאז
שֶׁ הַמִּים וְגַלֵּי הַבַּי
הָיוּ נְטוּעִים בְּטִין הַסְּמִיךְ וְעֵינֵיהֶם
לְטוּשׁוֹת בְּטִינָה בְּכֹאכָבִים
צֹנְנִים בְּרָקִיעַ אַחֵר.

בלאות דשדשו רגליהם בחמר הגס
ועודדו איש את אחיו
להמשיך ולטפס, אם סיצפוס יכול
לגלגל את האבן לראש ההר
תוכל גם טינתם להרקייע
ואם לא היא יגיע מגדל העפר.

אחר כך קרה מה שקורה
בכל משחק מכור
וכצפוי היתה הרשות
בידם לשוב לעפרם
משפלים ויגעים כתמיד.

מעתה תהיה טינתם הזועפת
הלשון היחידה בה ידברו
בהרבה שפות.

ורק אלהים אחד הבין לפתע
נשוב לא יהיו הדברים
כמקדם
ובני אלים לא ישתעשעו
עוד עם בנות האדמה.
נשוב לא יוכל להתקרב
אל היצורים האלה
שהוא פוחד מפניהם
כל כך עד שהוא מסתיר
פניו מהם, כמו ילד מבהל,
הרחק עד כמה שאפשר.

רק ערגתו הנקזבת
תאחז בהם בצפריה החדות
כברית עולם שיכול היה
להתרחש אחרת.

שבת שלום

מגדל וראשו בשמים / דודו פלמה

ימי הולדת

24.10	נעמי פורסטר	נתנאל קוגלר
		נועם חגולי
25.10	הדס פורת	
26.10	רותם נויפלד	ירין שטיינר 28.10
		ניתאי גודמן
27.10	לילה הארט	יפה ליאני 29.10

ברוכים תהיו במעונכם

קטיה וגיורא שיינגזיכט

שבו הביתה

ברוכים תהיו החוזרים

מאחלים לכם מכל הלב קליטה מהירה ונעימה

שיהיה לכם טוב !

יום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל

ביום חמישי 29.10 יחול יום הזיכרון

לראש הממשלה לשעבר יצחק רבין ז"ל

בשעה 18:00 יתקיים טקס ממלכתי לזיכרו

בשעה 20:30 נקיים מעגלי שיח - עם ריחוק חברתי כחוק.

אנחנו מזמינים אתכם תושבי קיבוץ כפר-הנשיא
בכל טווח הגילאים.

תהיה פעילות לקטנים, על מנת שהגדולים יוכלו להתרכז

מצפים לראותכם חבי המכינה

!

משולחן העורכת

**יותר מדי אנו מסתתרים מאחורי תדמיות
שפוטרות אותנו מלבחון מי אנחנו באמת**

